

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
ΠΜΣ «Παγκόσμια Διακυβέρνηση και Ασφάλεια»

Μάθημα: Διεθνής Θεωρία και Παγκόσμια Διακυβέρνηση (Α' εξάμηνο για το ακαδημαϊκό έτος 2024-25)

Διδάσκοντες: Καθ. Π. Τσάκωνας, Καθ. Δ. Χρυσοχόου, Αναπλ. Καθ. Ε. Αθανασοπούλου, Επικ. Καθ. Α Ζερβάκη, Επικ. Καθ. Δ. Κατσίκας, Επικ. Καθ. Η. Πλακοκέφαλος, Επικ. Καθ. Φ. Χατζησταύρου

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των θεωρητικών ρευμάτων που πλαισιώνουν την ανάλυση των διαφορετικών εκφάνσεων της διεθνούς και ευρωπαϊκής συνεργασίας, αλληλεξάρτησης και διακυβέρνησης. Η φιλοσοφία του μαθήματος διέπεται από μια διεπιστημονική λογική και επιχειρεί την εξοικείωση των συμμετεχόντων με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία των σημαντικότερων «επιστημονικών πειθαρχιών» που θεραπεύουν το αντικείμενο της παγκόσμιας διακυβέρνησης (διεθνείς σχέσεις, διεθνές δίκαιο, ευρωπαϊκές σπουδές, διεθνής πολιτική οικονομία).

Ενδεικτικοί τίτλοι διαλέξεων (θεματικές ενότητες)

- Εκφάνσεις της θεωρητικής προσέγγισης του πολιτικού ρεαλισμού: νεορεαλισμός/δομικός ρεαλισμός, αμυντικός/επιθετικός ρεαλισμός, νεοκλασικός ρεαλισμός
- Κύρια ρεύματα σκέψης της φιλελεύθερης θεώρησης των διεθνών σχέσεων: από τον ουτοπικό φιλελευθερισμό του μεσοπολέμου στη διαμόρφωση της μεταπολεμικής φιλελεύθερης θεώρησης της διεθνούς συνεργασίας και αλληλεξάρτησης και την ανάδυση των βασικότερων εκφάνσεων του νεοφιλελευθερισμού των τελευταίων δεκαετιών.
- Μεταθετικιστικές αντιδράσεις στις θετικιστικές προσεγγίσεις των διεθνών σχέσεων: Κονστρουκτιβισμός, μετα-αποικιοκρατία, Φεμινιστικές προσεγγίσεις
- Η μαρξιστική θεωρία των διεθνών σχέσεων, νέο-μαρξιστικές προσεγγίσεις (νεο-γκραμσιανή, ρυθμιστική, θεωρία εξάρτησης, Σχολή του Άμστερνταμ) και οικονομικές και μη οικονομικές θεωρίες μπεριαλισμού. Οι μετασηματισμοί ισχύος στη παγκόσμια πολιτική με γνώμονα τον ρόλο των οικονομικών δομών και των ταξικών συγκρούσεων.

- Μεταδομισμός (μετα-ρατιοναλισμός, διαλογική προσέγγιση, βιοπολιτική), κριτικός ρεαλισμός και σύγχρονες θεωρητικές τάσεις στη διεθνή και ευρωπαϊκή πολιτική κοινωνιολογία.
- Θεωρίες Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου (θεωρίες φυσικού δικαίου, ο θετικισμός, η σχολή του New Haven, καθώς και όψεις των Critical legal studies).
- Διεθνής Πολιτική Οικονομία: Βασικές έννοιες και θεωρητικές προσεγγίσεις I
Οι βασικές θεωρίες για τη λειτουργία και διακυβέρνηση της παγκόσμιας οικονομίας υπό την οπτική του γνωστικού πεδίου της Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας (ΔΠΟ), (οικονομικός εθνικισμός/προστατευτισμός, οικονομικός φιλελευθερισμός και μαρξισμός/κριτική θεωρία).
- Διεθνής Πολιτική Οικονομία: Βασικές έννοιες και θεωρητικές προσεγγίσεις II
Οικονομικός Φιλελευθερισμός και Οικονομικός Δομισμός
- Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης I: Κρατοκεντρικές προσεγγίσεις και Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης II: Πολιτειοκεντρικές προσεγγίσεις
Η συμβολή των κρατοκεντρικών προσεγγίσεων στην εννόηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης υπό το πρίσμα του ρόλου και της σημασίας των κυρίαρχων κρατών-μελών και η συμβολή των πολιτειοκεντρικών προσεγγίσεων στην εννόηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης υπό το πρίσμα της εξελικτικής θέασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως πολιτείας.
- Διάλογος θεωρίας διεθνών σχέσεων - διεθνούς δικαίου
Ο διάλογος των βασικών ρευμάτων σκέψης των διεθνών σχέσεων και του διεθνούς δικαίου, αποτύπωση των σημαντικότερων διεπιστημονικών προσεγγίσεων και αναζήτηση μιας κοινής θεματολογίας (agenda) έρευνας σε έναν κόσμο που αλλάζει ραγδαία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα θεωρητικά ρεύματα που πλαισιώνουν την ανάλυση των διαφορετικών εκφάνσεων της διεθνούς και ευρωπαϊκής συνεργασίας, αλληλεξάρτησης και διακυβέρνησης.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους που αφορά στην ικανότητα συνδυασμού

διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων και μεθοδολογικών εργαλείων όπως αυτά προκύπτουν από τις σημαντικότερες «επιστημονικές πειθαρχίες» που θεραπεύουν το αντικείμενο της παγκόσμιας διακυβέρνησης (διεθνείς σχέσεις και «Σπουδές Ασφάλειας», διεθνές δίκαιο, ευρωπαϊκές σπουδές, διεθνής πολιτική οικονομία).